

Ф О Л І Е

пентръ

МИНТИ, ИНИМЪ ИЛИ ЛИТЕРАТОРЪ.

№. 19.

ЛѢНІ, 10. МАІЪ

1848.

15. МАІЪ 1848.

Фрацілор пѣдежде възпъ! Фиді кз тоді дн веселіе!
Черзл днєшні окротеце скзтна постръ ромъніе!
Azî e zîoa de 'nvîere a romъnzlvi попор,
Kape cîngъr дшї зреще дзлче, тждръ вїитор.

Прівиді черзл кзт се 'ntinde ка о mare 'nceninatъ;
Прівиді соареле ч' арзнкъ о лзмїнъ 'пфлзъратъ;
Прівиді възле 'пфлорїте, кодрії, тзпцїї днверзїдї!
Черзл, соареле, пьтзпнтзл астззі сьнт дшподовїдї;
Kъчї e zîoa тзлг dorїтъ, къчї e zîoa тзлг търеадъ,
Ънде фалнк се рѣдїкъ ромъніеа дндръзнеадъ!

Фрацілор пѣдежде възпъ! азї сзв черзл фъръ порї,
, лївертатеа, ромъніа се 'нтълнєск некъмпї де флорї
Ш' дшоєск дн фаца лзтеї а лор вечнїкъ 'пфрѣдїре
Dън' о лзнгъ, дзрєроасъ шї фаталъ дєспърдїре!

Фрацілор, пѣдежде възпъ! Вїиторзл че зрїцї
Ва фї вреднїк де трекутзл а стрємошїлор слзвїдї!
Бървъдїеа шї зпїреа днтре вої де акзт домнеаскъ,
Шїї стрїгадї дн лївертате: Ромъніеа сь тръеаскъ!
Ън ромън.

Рєскрїптзл рєцєск пєнтръ дієта
Трансїлванїєї.

Noi Ferdinand I. шчл. Дшпрєдїзръ-
ріє тїмпзлзї дн карє не афлът, прєтїо-
зънд маї тзлте днсєтпъторе дшвзпътъ-
дїрї лєдїзїтївє, пої зрънд плєкарєа пъ-
рїптєшїї поастрє інімі, спрє а не пзтєа
сфътзї кз статзріє шї ordїнєлє марєлзї

прїнчїпат ал Трансїлванїєї дн прївїнда а-
чєлора, ам хотържт а дефїце термінзл а-
дзпърєї дієталє а чєлор трєї падїї дїп ма-
рєлє постръ прїнчїпат ал Трансїлванїєї дн
modъл овїчнзїт пє 29. Маїъ, дн лїбєра рє-
цєаскъ четатє Клзж; шї спрє скопзл а-
чєла дєпзмірът' пє їзвїтзл крєдїнчїосзл по-
стръ барон Антоїє Пъхпєр, актвзлзл кон-
сїліарїз де таїнъ ал статзлзї шчл. де ко-
мїсарїз рєцєск кз дєплїнъ пзтєрє ка рє-
прєсєнтъторїз ал пєрсонєї пострє.

Дєчї вь порзпчїм воаъ градіос: ка
дн дєсєлєгъндзвъ кз пзмітзл дєплїн дшпъ-
терїтзл постръ рєцєск комїсарїз, ла локзл
карє ві л'ам дефїнт спрє цїнєрєа дієтєї
шї дн термінзл хотържт, сь кїємадї дн
пзтєлє постръ рєцєск пє статзріє шї ор-
дїнєлє чєлор трєї падїї дїп марєлє постръ
прїнчїпат ал Трансїлванїєї, карє дзпъ кз-
прїнєсл лєцїлор трєвзїє сь їа партє дн
адзпарєа дієталъ, лъсънд афаръ пє їзрї-
дїкдїїлє карє сьнт пзмірє де „пардїзмъ,
се цїнєа пъпъ акзт де Трансїлванїа, про-
вокъндзвъ ла ordonанца че азъ словозїт
дн прївїнда дієтєї рєц. постръ крєдїнчїос
гъвєрнїз, амъсзрат їнтєдїторєлор дшпрє-
дїзрърї, шї сь лє фачєдї тот одатъ кз-
поскзт, кз дн пзміта дієтъ ам прєдлєсє-
тнат а сє тракта зршъторе лє пзпърї дє
дєсватєрє:

1) Маї painte de ori каре алтѣ десватере dieta аре а се копринде кѣ аледереа канчеларѣлѣи де кърте фѣнд ачел пост вакант, амѣстрат арт. ал 20 де леце дела 1791 шѣ ресѣлтатѣл аледереѣ аре сѣл тримитѣ фърѣ днтързиере ла Ної спре градиосѣ денѣтире.

2) Асеменеа аре сѣ се факѣ аледере пентрѣ президентѣл таблеї рец. дела Мършвашархелѣи, каре пост днкѣ есте вакант шѣ сѣ нѣ се тримитѣ спре градиосѣ днтързиере.

3) Дн прѣвѣреа зпѣрѣ Трансилванѣї кѣ България, кареа есте атѣнсѣ дн репрезентадѣа статѣрилор дѣн 3. Noembrie 1847 сѣ се факѣ о десватере маторѣ, потрѣвитѣ кѣ днсемпѣтатеа овѣктѣлѣи, кѣ прѣвѣре ла лециле тѣнѣипале че есѣстѣ, шѣ ла легалеле репортѣрѣ але челор треї вадиї.

4) Фѣндкѣ пѣрѣндеаска Ноастрѣ сѣргѣндѣ шѣ днгрѣжѣре днтрѣаколо дѣнтеазѣ, ка соартеа дѣтрапѣлор саѣ а ѣовапѣлор дн тот модѣл шѣ кѣт маї кѣрѣнд сѣ се зшѣрезѣ, потрѣвит кѣ рецескѣл пострѣ рескрѣпт дѣн 3. Apr. а. в., пе каре л'ам дндрептат кѣтре вої прѣн каналѣл рец. пострѣ гѣверпѣи, дорѣм, ка лѣзѣндѣсе дн вѣгаре де сеамѣ днпредѣвѣрѣиле де фадѣ, сѣ се ѣеа ла неапѣратѣ десватере днчетареа репортѣрилор зрварѣале пе лѣнгѣ о дреаптѣ деспѣгѣвѣре а пропрѣитарѣлор, кѣ зп астѣелѣи де мод, ка проѣктѣл де леце, каре нѣ се ва свѣщерне шѣ каре вом авеа ал днтѣрѣ, спре фолосѣл шѣ интересѣл дѣтрапѣлор сѣ се поатѣ пѣвлѣка шѣ пѣне дн лѣкѣре днкѣ сѣпт декѣрѣсѣл ачестеї дѣете.

5) Дн прѣвѣнда сѣпѣртѣрѣї грезѣтѣдилор овѣщѣи, фърѣ пѣчѣ о аледере де пер-

соапѣ, сѣ се ѣеа скопѣлѣи кореспѣнзетѣре шѣсѣрѣ.

6) Сѣ се ѣеа ла десватере шѣ ачѣеа, ка дн прѣвѣнда стѣрѣї ромѣпѣлор, карѣи лѣкѣсѣ о парте mare дѣн ачел mare прѣнѣпат ал пострѣ, сѣ се днгрѣжѣаскѣ прѣн о пѣлѣ леце прѣвѣтоаре атѣт ла дрепѣтѣрѣиле лор де четѣденѣ кѣт шѣ ла челе де рѣлѣцие. Дн зрѣмѣ

7) Сѣ нѣ се тримитѣ проѣктѣрѣ де леце дн прѣвѣнда лѣверѣтѣдѣї тѣпарѣлѣи шѣ а днпедекѣрѣї де авѣсѣрѣиле че с'ар пѣтѣеа еска дѣн ачѣеа.

Даторѣа вѣострѣ дар, рецескѣле гѣверпѣи ва фѣ, ка депѣлѣн днпѣтерѣтѣлѣи пострѣ рецеск комѣсарѣи днтрѣ тѣте кѣте вѣ ва пропѣне шѣ ва арѣта дн пѣтѣеле пострѣ рецеск сѣї дадѣ депѣлѣн крѣзѣтѣнт шѣ днтрѣ депѣлѣнѣреа градиѣселор пѣстре порѣнѣчѣ сѣї фѣдѣ спре ажѣторѣи шѣ сѣ фѣдѣ кѣ лѣзѣре амѣнте ка, дн зрѣмареа артѣкѣлѣлѣи ал 11 де леце дела 1791 пропѣнерѣиле сѣ се перѣратѣзѣ кѣ кѣвѣндѣ, кѣтпѣт шѣ вѣпѣ орѣндѣлѣл шѣ кѣцѣтѣрилор пѣстре каре дѣнтеск пѣмаї спре пѣнтареа вѣнѣлѣи комѣто сѣ се факѣ дѣстѣл.

Днтрѣ челелалте etc. etc. Дат дн 5. Maie 1848.

Ferdinand m. p.

в. Lazар Анор.
Емерѣк Сентѣорѣи.

Стѣдѣи асѣпра лѣтѣвѣї ромѣпѣ.

(Брѣмаре..)

Кѣт пентрѣ артѣкѣлѣл machedo-romѣпѣлѣ, елѣлѣ токмаї пентрѣкѣ се пропѣнѣчѣтѣ маї вѣне де кѣт се пропѣнѣчѣтѣ ла ної,

ар фї зп аргѣмѣнтѣ нѣ дп контра чї пентрѣ mine. Еѣ aszѣ аїчї маї дп тоате зїл-леле пропѣнчїа machedo-ромѣнтѣ, шї вѣзѣ, кѣ еї песте тот пропѣнчїѣ маї вїне пе ѣ фїналѣ, шї зїкѣ totdeavna kredѣ, крескѣ, кзупоскѣ, кїкѣсескѣ (cogito, гѣндѣскѣ, кз-цетѣ) kindicesкѣ ((χεντιζω) шчл. Дар machedo-ромѣнтї, кѣнд пропѣнчїѣ пе фїнала артїкѣлѣлѣ, дпгїтѣ пе фїнала нѣмелѣ вѣр-вѣтескѣ, шї дп локѣ де а зїче отѣл — орї отѣл зїкѣ: отѣл. Атгѣнчї фїреште ѣ, фїнала артїкѣлѣлѣ вѣтеазѣ а се про-пѣнчїа пе де плїнѣ: кѣчї ашшеа чере еѣ-фонїа ромѣнтѣ, кѣ кареа дпсѣ тѣлцї се дпкѣркѣ, шї фїндкѣ ѣ шї і фїнале фѣрѣ а фї нѣмеле дп дппрецїзраре determi-натѣ се пропѣнчїѣ знеорї дѣпѣ еѣфонїе, ле пѣнѣ маї вѣртосѣ дп нѣмерѣл пѣ-ралѣ пе і скѣртѣ саѣ ле артїкѣлеазѣ zude нѣ есте іертатѣ. Дпсѣ ачеастѣ дпкѣрк-кѣтѣрѣ есте нѣмаї пентрѣ ачелла, че нѣ шї-а фѣкѣтѣ стѣдїѣ серїосѣ дп граматїкѣ. Дар есте о регѣлѣ генералѣ: „de кѣте орї рѣдѣчїа ворвѣлор аре доазѣ конс-панте дпмаїнте де фїналеме ѣ шї і, шї чеа дїп вѣрѣ дїа ачесте конспанте, — аде-кѣ чеа де лѣогѣ ѣ шї і — ва фї л саѣ р; атгѣнчї фїналеме ѣ шї і факѣ сїлабѣ, — се пропѣнчїѣ, шї дакѣ, фїнд ворва де нѣме, елѣ нѣ сѣнт determinate.“ De есемплѣ: сїмплѣ, обѣлѣ, дѣплѣ, аспрѣ, а-крѣ, пегрѣ, лѣкрѣ, — сїмплї, облї, дѣплї, аспрї, акрї, пегрї, кѣскрї шчл. Казса есте, кѣ лїтереле орї маї вїне сѣнетеле л шї р се тонеск фоарте зшорѣ пе вѣрѣл лїм-беї. Addevѣragѣ авем шї пе сѣнетѣл п де ачеастѣ патѣрѣ; дар нѣ с'а зсїтатѣ а і се пропѣнчїа фїналеме*). — Аїчї кре-

demѣ, кѣ есте локѣл де а дпсемна, кѣ артїкѣлѣл пострѣ нѣ есте лѣ, лї орї і, шї ле дп пѣралѣ фемеїнѣ; чї дп сїогѣра-лѣл вѣрѣ: есте ал орї дакѣ вѣрѣ алѣ, шї ле пентрѣ челле че се термінѣ дп е (кѣїне, пепене шчл.), еар дп пѣралѣ алї ла machedo-ромѣнтї шї аї ла пої. Челлѣ фемеїнѣ есте а, шї але. Ам зїсѣ кѣ ар-тїкѣлѣл пострѣ нѣмаї дп оарѣкаре казѣрї есте недеспѣрцївїлѣ де нѣме; прїп вѣрѣаре елѣ поате ста шї сїогѣрѣ. Казѣл, дп каре се дптѣмплѣ ачеаста, есте ценїтї-вѣл. Дп дппрецїзрареа, каре гѣверѣл зп нѣме дп ценїтївѣ, артїкѣлѣл totdeavna дпмбаїерѣ доазѣ нѣме, каре саѣ сѣнт амѣп-доазѣ де факѣ саѣ зпѣл дїп елѣ — це-пералїтатеа — дптрегѣл — моштенїто-рѣл — се дпфѣдїшеазѣ прїп пропѣнчїе посесївѣ. Токмаї пентрѣкѣ артїкѣлѣл дп ачеастѣ дппрецїзраре дпмбаїерѣ, — дп-кїеїѣ доазѣ нѣме, елѣ фїреште се поате аллїпї саѣ де нѣмеле челлѣ дїптѣїѣ — de

вострї, сѣнт тот дп категория ачеаста. Дар казса пентрѣкаре елѣ нѣ потѣ лѣа нїчї о-датѣ пе артїкѣл дѣпѣ сїне, адекѣ нѣ се потѣ скрїе нїчї одатѣ пострѣл, вострѣл, пострїї, вострїї есте алта. Пронѣмеле посесїве, ка пропѣнчїе фїреште кѣ стаѣ пентрѣ саѣ дп локѣ де зп нѣме, шї ка посесїве дпфѣдї-шеазѣ зпѣл дїп казѣрїле саѣ дппрецїзрѣ-рїле каре пѣнѣ нѣмеле дп ценїтївѣ; прїп вѣрѣаре ачесте пропѣнчїе сѣнт totdeavna de-terminate, аѣ тот deavna артїкѣлѣл дпмаїн-теа са, шї дп аѣ саѣ лѣогѣ сїне саѣ дпкїе-гѣт кѣ нѣмеле ла каре се редѣкѣ. Зїчѣмѣ адекѣ: отѣл пострѣ орї отѣ ал пострѣ, оа-менїї пострї орї оаменї аї пострї. Аста есте казса, пентрѣкареа елѣ нѣ се потѣ скрїе кѣ зл шї кѣ ії, шї кѣ ачеаста се ре-спѣнде ла зпа дїп дптревѣчїїнїле зѣлосѣлѣї фрате Бѣлѣдеанѣ.

*) Пронѣмеле посесїве пострѣ, вострѣ, пострї,

специалитате — парте, — саѣ де челлалат пѣме — де цепеналитате — днтрегѣ шчл. Ла ачаеста а доа днтѣмпларе стѣ артикълѣл сѣнгѣрѣ, днтрегѣ, ши пѣмаѣ ачѣ се поате кѣпноаште вѣне каре е артикълѣл пострѣ. Иатѣ о днтпрециѣвраре, дн кареа амѣндоаѣ пѣмеле сѣнт де фаѣѣ: пѣчѣорѣл месей, омѣл треѣей, вѣрѣватѣл фаптеѣ, партеа локѣлѣѣ, фемеѣеа дрегѣторѣлѣѣ, пѣчѣореле месей, оамени треѣей, вѣрѣваѣѣ фаптеѣ, пѣрѣѣиле локѣлѣѣ, фемеѣиле дрегѣторѣлѣѣ; саѣ: пѣчѣорѣ ал месей, омѣ ал треѣей, вѣрѣватѣ ал фаптеѣ, парте а локѣлѣѣ, фемеѣе а дрегѣторѣлѣѣ, пѣчѣореле але месей, оамени аѣ треѣей, вѣрѣваѣѣ аѣ фаптеѣ, пѣрѣѣѣ але локѣлѣѣ фемеѣе але дрегѣторѣлѣѣ шчл. Кѣнд пѣмеле де специалитате, де парте шчл. се детерминѣл прип вреѣи пѣтералѣл орѣ алт чеѣа, атѣнчѣ тот деаѣна артикълѣл стѣ сѣнгѣр днтре доаѣ пѣме: преѣѣѣ, ѣн омѣ ал треѣей, доаѣ пѣчѣореле але месей, ачеллѣл вѣрѣватѣ ал вѣртѣѣей шчл. Иаѣа ши алт есемпѣл, дн каре ѣн пѣме се днфѣѣѣшеаѣѣл прип пѣмеле посесѣѣѣ: вѣрѣватѣл меѣ, фемеѣеа меа, омѣл пострѣ, лѣкрѣл вострѣ: саѣ вѣрѣватѣ ал меѣ, вѣрѣваѣѣ аѣ меѣ, фемеѣе амеа, фемеѣе але мелле, омѣ ал пострѣ, оамени аѣ вострѣ шчл.*). — Днведератѣ

есте дар, кѣ артикълѣл пострѣ есте алѣ орѣ ал, аѣ, а, але. Форма де артикъл дн ле пентрѣ пѣмеле вѣрѣѣ: че се терминѣл дн е, преѣѣѣл кѣѣне — кѣѣнеле, шчл., се vede а фѣ пѣмаѣ пентрѣ еѣфонѣе, ши поате пентрѣ а пѣ се амтестеѣа ачесте пѣме кѣ дѣминѣѣѣѣѣл дн еллѣ — вѣѣеллѣ, пѣрѣчеллѣ шчл., каре с'ар днтѣмпла, кѣнд дн локѣ де кѣѣнеле аѣ зѣче кѣѣнел, че ар сѣѣа ка кѣѣнеллѣ саѣ кѣѣеллѣ шчл. Кѣ дн адеѣѣѣѣл есте пѣмаѣ пентрѣ еѣфонѣе, се vede де акколо, кѣ дн чеѣалатѣл формѣ се зѣче: кѣѣне ал меѣ дн локѣ де кѣѣнеле меѣ; еар дн пѣлралѣ, ѣнде приѣмеште пе ѣ ка тоате челлелалте, мерѣе регѣлатѣ. Дн алтѣ арѣѣѣѣѣл пентрѣ кавса еѣфонѣкѣ а ачестеѣе форме, пе дѣлѣл кѣѣѣѣѣл: пѣме, кареле, фѣѣндкѣ ши ла пѣлралѣ регѣѣне пе е, аре ши акколо форма артикълѣлѣл дн ле зѣчѣет адеѣкѣ ши дн сѣнгѣрал ши дн пѣлралѣ пѣме, ши пѣмеле.

Дѣ, дл, орѣ ѣѣ, ѣл, 'л, 'ѣ, дн: дѣ зѣкѣ, ѣѣ зѣкѣ, 'ѣ-ам зѣсѣ, 'л-ам вѣѣѣѣѣ шчл., ка ѣпеле че се лѣагѣ де верѣѣ, пѣ сѣнт артикълѣл, чѣ фрѣѣѣѣѣл дѣн пѣнѣмеле еллѣ, еа, ille, illa, еа, каре стаѣ сѣнт гѣѣернѣл верѣѣлор, регѣѣѣѣѣл-ши пѣѣѣра лор де пѣнѣме, кѣ днсемпѣѣѣѣне релатѣѣл ла ѣѣѣпѣѣл верѣѣлѣѣ, ши се потѣ пре.

*) Але мелле, але телле орѣ але талле, але салле орѣ але селле, сѣ пѣ дншелле пе чѣлеѣа а креде, кѣ се детерминѣаѣѣл ши прип фѣнале, адеѣкѣ, кѣ ар приѣѣѣл ши дн ѣрѣѣл артикълѣл, чѣ ачесте сѣнт ка сѣѣѣѣѣѣѣѣл че есѣ дн еа орѣ а лѣнѣѣ; ка вѣѣеа, кѣѣеа, пѣрѣ, дн каре с'а топѣѣл терминѣѣѣѣѣеа елла ши се днтѣорѣл пѣмаѣ ла пѣлралѣ: вѣѣелле, кѣѣелле, пѣлралле шчл. Odinioарѣ ѣа фѣ фост ѣѣѣл днѣѣеаллѣ: Вѣѣеллѣ шчл.; амеа ши

а меллѣ, а теллѣ, а селлѣ, ши с'аѣ топѣѣл аѣпѣѣ дн амеа, а та, а са, аѣѣарѣ де пѣлралѣ. Се vede тот деодатѣл, кѣ преа вѣне се пѣнѣѣѣѣл дн ѣпеле пѣрѣѣѣ але Рѣѣѣѣѣѣ але телле шчл. Се vede еарѣѣѣ, кѣ преа вѣне се скрѣѣ тоате ачесте дн днтѣѣѣѣѣл кѣ доѣ л, ши дн сѣнгѣралѣ, пе ѣнде аѣ маѣ рѣѣасѣ: преѣѣѣл днѣѣеллѣ орѣ днѣѣеаллѣ, шчл. шчл.

фиде ши пофиде вервилор, прекъм: i-am zicѣ, 'a-am вѣтѣтѣ, орі zicѣ-i-am, вѣтѣтѣ-а-am шчл. De ачеа се потѣ пѣми ши префипте ши сѣфипте = praefixa — suffixa. Артиквлі се леагѣ пѣмаі de пѣме, ши атѣт де пѣмеле сѣстантиве кѣт ши де челле адидентиве, прекъм ши де пропѣмеле посесиве ши де релативѣ каре — кареле — каріи, etc. Дар ѡ ѡмї, ѡдї, ѡші, літера ѡ, ѡ adдеврѣ есте зѡ разимѣ ал ачесторѣ пропѣме.

Челлѣ ши ачеллѣ, пѣ сѣнт еарѣши артиквлі, дѣпѣ кѣт се креде ѡ Органвл лѣминѣреї. Нічі міе пѣ мі-а сѣкпатѣ дїп vedere, кѣ ѡ кѣрѣїле челле веки, ши ѡнтре мѣнтенї дїп аппѣсвл Ардеалѣлѣ се зїче: челлѣ омѣ, челлѣ domнѣ. Ачесте сѣнт пропѣме аррѣтѣтоаре ши determїнѣтоаре: кѣчі vede орі чїне, кѣ алѣ есте: Челлѣ омѣ, орі ачеллѣ омѣ, ши алѣ: омѣл. Ної ам zicѣ маї сѣс, кѣ артиквлѣл пострѣ пѣ есте пѣмаї пентрѣ а determїна лѣкрѣїле, ши кѣ нічі пѣ ле determїнеазѣ пе де пїнѣ; дїп контра, челлѣ ши ачеллѣ, кѣнд се пѣнѣ ѡпаїнѣта пѣмелор, determїнеазѣ пе де пїнѣ ши пѣмаї е лїпсѣ де артиквл.

Ерѣдїтѣл авторѣ ал прїоченїлор дїп „Органвл лѣминѣреї“ пѣ се ва сѣпѣра пе ної пентрѣ ачесте овсерѣчїзнї. Ної преѣїт кѣ тодїї солїдїтѣта кѣппоштїнѣцелор Dѣмісале, ши ѡї сѣнтем рекѣппоскѣторї. Штїѣ ши ачеа, кѣ ної ам венїтѣ амѣдої тот ла ачелле ресѣлтате, ши стѣдїїле телле пѣ пѣмаї пѣ вор еші ѡ контра пѣрерїлор дѣмісале, чї ле вор ѡпѣтрї маї мѣлтѣ. Пѣнтѣрїле, ѡ каре пе депѣртѣт, сѣнт артиквлѣл ромѣнѣ, ши термїнѣчїзнїле пѣмелор латїне, каре ѡ стѣдїїле телле сѣнт стрїпсѣ леагате

зна де алѣ. Dѣтнеалѣї, ка ши алѣї лїм-вїстї ромѣнї, креде кѣ термїнѣчїзнїле латїне сѣнт ѡмпрѣмѣтате дела Гречї. Фїндкѣ ѡ дрѣмѣл, пе каре калкѣ де мѣлт, ѡнтреѣчїзнїеа ачесте есте зна дїп челле маї импортанте, ши акѣт ѡмї цїне каллеа, капѣл зрѣтѣторѣ се ва окѣпа пѣмаї кѣ ачестѣ пѣнтѣ, ши те лїнгѣшескѣ кѣ ва демѣстра кѣ аргѣмїнте лѣмїнате, ѡведерѣтоаре, кѣ лїмба латїнѣ ѡ фор-меле салле пѣ атѣрѣл де чеа еленїкѣ.

Сїмѣетѣнтеле зѡї вѣпѣдеан.

Інїмеле ла стрїпѣтате
Фрадї ромѣнї сѣ пѣ ле дѣм!
Дѣлчї патрїї орі че пропрїетате
Сѣї ѡтїндем, — с'о стїмѣт!
Дар а пѣстрѣ стемѣ діамантїнѣ:
Дѣлчїеа лїмѣ с'о пѣстрѣт,
Шї кѣратѣ де векеа рѣїпї
Прїптрѣ фїї с'о кѣлтївѣт!

Астѣел де сїмѣетѣнтеле фрадїї міеї!
тѣ инспїрѣ де кѣдїва ані дар маї вѣртос
есте тїмп кѣнд ѡ тоате пѣрѣїле vedem
semne veditorїе, кѣткѣ орі ши че попор
е парат аші оферї ши ѡсѣшї віада ѡ
лѣптѣ асѣора ѡкѣрсїзнїлор дїп афарѣ че
вор аї кѣтропї ши нїмїчї націоналїтатеа.
Фрѣмѣосѣ devїзѣ а сїмѣетѣнтѣлѣ атоареї
де сїне. Шї кѣт сѣ пѣшї стїме орі ши
чїне наївїнеа са? Кѣт сѣ пѣшї аме лїм-
ва сѣптѣ deodatѣ кѣ лантеле дїп пентѣл
татеї сале? Кѣнд о пѣтере патѣралѣ че
инспїрѣ пре ом ши domнѣще асѣора мїндїї
ши інїмеї лѣї — ѡкѣ дела конѣптѣл фѣ-
тѣлѣ ѡ пѣптече — ѡкѣ дела фачерѣа
лѣї дїп матерїе ши спїрїт ѡ леагѣ кѣ
ваїере педеслеагате, кѣ амѣре пѣпѣносѣ де

чел аѣ чел а фѣкт, de дълча лѣ матъ; апоі кѣвителе ачестеіа, жокѣреле, рѣстреле ші тѣте мѣшкѣчѣнѣле еі дл фартекѣ, лѣ днчѣнд фѣраѣдаі інімѣ, ре'лвѣѣ днтрѣжа са сімѣчѣнѣа ші прѣп ачееа сімпатіа кѣтре тот че е асемеѣе, ші аста апоі се фаче сепѣнда амѣреі, а доѣа — а лѣмѣеі мѣмѣщѣі, кареа пѣтрѣгѣ прѣп жокѣрѣі, кѣтече, даѣне, трѣдѣдѣнѣ ші тот ценѣл de черѣмоніе паѣвѣнале крѣще тот маі маѣре ші маі таре, трече дн'сѣнѣе, се фаче есѣждѣ а вѣедѣі. Аста е лѣкрѣ патѣрал — ші пѣ пѣте омѣл а пѣ аскѣлта бѣчае патѣреі: Naturam si furca expellas, tamen usque redibit. Амѣреа аша даѣ ші кѣлтѣвареа лѣмѣеі мѣмѣщѣі е пропѣретате, е дрепт патѣрал, каре 'л аѣе фѣе че пѣдѣнѣе, фѣе че ом, ші каре пѣ'лѣ пѣте нѣмѣчѣ нѣменѣ, ва нѣчѣ ал вѣтѣма фѣрѣ кѣ кѣлкаѣреа сѣпѣщѣеі патѣреі.

Лѣмѣа ромѣнѣлор ла днченѣт кѣратѣ декѣнд еі се ашеѣарѣ дн цѣрѣле вnde акѣтм вѣедѣсѣк фелѣрѣ de інофѣнѣе а елементелор стрѣнѣе ші пѣ пѣдѣнѣ деформѣре сѣѣерѣ. Веакѣрѣі трекѣрѣ пѣпѣ кѣнд ромѣнѣі — фрекѣндѣшѣі солѣіі de пре окѣі мѣнѣдѣі кѣтронѣте de асѣпрѣнѣеде рѣсѣоіелор ші поѣарелор асѣпрѣле доѣнѣтѣрѣіе — ажѣлсерѣ ші еі вѣедѣі а зѣрѣ ка прѣп пѣпѣзѣ рѣзеле кѣлтѣреі еѣропене ші 'п ачелеа ашѣ веде дн кѣтва грѣса зѣвѣрѣ а рѣдѣтѣдѣі (пѣщѣнѣеі) ші тѣкѣлосѣл стат ал лѣмѣеі сѣле деформѣте; деѣі днченѣрѣ а се мѣшка, прѣнсерѣ а кѣѣета, лѣварѣ кѣраѣѣ а тѣпѣрѣі ші еі кѣрдѣі маі днѣтѣѣ релѣѣнѣар-весерѣчѣщѣі, апоі морале ші щѣнѣдѣфѣче. Дн'сѣзѣ дѣрере! ценѣл че іоспѣрасе ромѣнѣлор аша салѣтарѣ сімѣѣѣѣте лѣ деѣѣнтѣ пре ачестѣа пѣмаі дѣпѣ че лѣтереле стрѣвѣне пѣ маі ераѣ дн вѣеадѣ, чѣ

дн локѣл лор ераѣ днтрѣдѣсе словеле греко-чѣрѣлѣче ші алѣе хѣероглѣѣе словепѣщѣі ші кѣнд лѣмѣа словепѣаскѣ ера прѣмѣтѣ дн весерѣчеле ші шкоалеле пѣстре, прѣп зѣтаре прѣмеле фѣрѣпѣ пѣп' акѣтм кѣпоскѣѣте але лѣтерѣтѣреі пѣстре сѣпѣт дн кѣстѣм чѣрѣлѣко-словепан днвѣскѣѣте ші пресерѣте маі мѣлѣт кѣ словепѣсѣте кѣ тоате кѣ ші 'п ачеле фѣрѣпѣ аѣлѣм мѣлѣт елеѣтѣпѣт roman ші маі кѣрат ші кѣ формѣ маі оріѣнарѣе акѣпѣ парѣе таре зѣтате, че алѣпѣгѣ тѣтѣ дндоіѣѣнѣеа de о маі кѣратѣ лѣмѣѣ ромѣнѣл ла стрѣвѣнѣі пѣстрѣі маі веѣі. Фрѣмѣтѣареле тѣмѣпѣрѣі не дедерѣ тот маі мѣлѣдѣі вѣрѣвадѣ скрѣпѣторѣі; дн'сѣзѣ ші ачестѣа парѣе таре імѣтѣнд пречесорѣі сѣі пѣ арѣокарѣ деѣѣт тот кам de ачелеашѣ сепѣнѣеде дн агрѣл лѣтерѣтѣреі, але кѣрѣра фѣрѣпѣте апоі се лѣѣѣрѣ ші днпѣлѣпѣтарѣ дн тот пѣмѣпѣтѣл ромѣнѣеі. Авѣа дн секѣлѣ de фаѣѣ — даѣѣ пѣмѣ дншелѣ — о парѣе а ромѣнѣлор лѣпѣдѣі вѣкленеле словепе але пѣрѣпѣтелѣі Чѣрѣл, ші еѣанѣпѣарѣ лѣтереле сѣле стрѣвѣне. — Зѣк „вѣкленеле“ ші воѣѣ а днѣелеѣе прѣп аста кѣѣетѣл вѣкленан ал днтрѣдѣѣѣторѣлор лор de а не цѣне лѣмѣа ка днфѣерѣтѣ дн еле ші ка дн пѣще пѣорѣі днвѣскѣѣѣтѣ, ка дѣрѣ пѣ і с'ар кѣпѣѣеде вѣда ші сепѣнѣѣа романѣѣ, каре черѣѣѣѣѣнѣдѣ ар пѣтѣ деѣѣѣѣта пре ромѣнѣі ші аі фаче перѣѣѣѣлѣшѣі ш. а. Даѣ тот стрѣлѣѣче романѣтатеа лѣмѣеі пѣстре, ма кѣт de 'пѣлѣѣте ші пѣтеѣѣте сѣі фѣе кѣвѣпѣтеле кѣ словеле скѣѣѣе. Парѣеа маі таре рѣѣасѣ крѣдѣнѣчѣѣѣсѣ ачестор фарѣѣѣе стрѣнѣе ші пѣпѣ асѣѣѣі ші ле цѣне кѣтм дн весерѣѣѣ ші скѣѣѣѣл, аша ші дн тоате тревеле сѣле днтрѣѣѣі ші пѣвѣѣѣѣѣѣѣтѣ кѣтм ле еѣезѣі саѣ тошѣтѣнѣі деѣла пѣрѣпѣтеле Чѣрѣл, днпреѣвѣѣѣ кѣ тѣтѣ блѣгословепѣа, кѣчѣі

ei kred kьm azd dela фpaдiи C. кь дакь
 ce vor deslini de astь рьдiнъ дьштъно-
 сь — ма прошти пьрвтъ льмiнъ череаскь
 — адекъ de словеле шi кьвиотеле словено-
 сьрвещi, ce vor лiпсi de лок de влагосло-
 венiа лъi Dzeъ кареа пьмаi дo еле e дo-
 цесвтъ, дьпъ че vor лъпъда, даръл, мiла,
 драгостеа, мiлостенiа шi тoтъ свiта лор,
 каре тoте лi ce пар ка тот атъди арацелi
 пьзиторi аi бесеричеi шi дькьторi дo раiъ.

Domnilor шi фpaдiлор! Cь пь фiм
 аша рьъ дoделегьторi! — iа сь львм
 лькьрл сьв маi стрiпсь черчетаре шi сь
 vedem, дакь a cocit тiмпьл de a дьче дo
 капьт претътindeni че с'а дoчепт prin
 зпеле локьрi дела 20 шi маi вiне de an
 дoкoче, аъ сь ne pe'нторьчет iар дo сгьл
 дoтвперекьлъi de маi painte ал кьрвiа дьх
 кь враделе дескiсе промiцетоаре de тот
 даръл, мiла шi влагословенiа near пpиim
 шi near сьрвта ка Izda пре Христь стрi-
 гьнд: вькьрацивъ ромъилор, кь акьм да-
 кь пь ведi тьлтъi-въ de тот! Дoкь дo
 пpьпчiа mea ne ла a. 1824 дo локьл па-
 щереi теле шi дo алтеле de prin пре-
 цiър мi адьк амiнте кь преодii ромъни
 четiаъ лiтърциа шi кьнтаъ маi тoте сло-
 венеще дoпревъл кь даскьлiи фьръ a дo-
 целеце тькар вn кьвьот din тоате, кьчi
 пь щiеаъ декьт пьмаi ромънеще, шi а-
 чеаа маi пьциn ка зпi пекьрарi de акoъ.
 Ераъ тодi дръганi de аi Domnълъi Елiаде.
 Маi тьрзиор дьпъ че ce маi дешентъ дo
 кьтва спiртъл ромънimei din векеа летар-
 цiе prin чева сiстемъ de шкoле маi вьнi-
 шoре, маi алес дьпъ че ce рьдiкь шкoла
 препарандiалъ дo Arad шi iнститътеле кле-
 рикале de тот micравиле, ce маi регьларъ
 дo кьтва шi ромъниi кьпътаръ дерегъ-
 торi districtвалi шi de vида са, лiтва сло-

венаскь дoчет дoчет скьзъ шi ce дo-
 пiнсъ de тот афаръ prin чеа националь,
 афаръ de дo локьрiле зnde fiind шi чева
 сьрвi, саъ ретасъ de тот domnitoare дo
 бесерикъ шi шкoлъ, саъ пьмаi пре жьвтъ-
 тате. Дo висерика катедралъ a четъциi
 Timiшоара кьм шi дo чеа a Вершедълъi
 пь веi азi вn кьвьот ромънеспк, декьт пь-
 маi дoръ Хс. a дoвiеат ла пацi, афаръ
 дакь врезьвi стрьin преот ромънеспк ва
 фi ертат вреодатъ a дескiде шi ел гьра
 ромънеще, шi ачеаа e престе тот кьпо-
 скьт кьт de mare e пьтъръл ромъилор
 дo ачесте четъци. Че сь зiк de Arad,
 Льгож, Лiпова — шi ачестеа дескьл
 dormiръ дo пепьсаре, кьчi авiа апъл тре-
 кьт шi кьрьнте ce мiшкаръ мiшi скь-
 паръ дo кьтва пльогьода лiмьвъ пьдиъ-
 палъ бесеричеаскь de чеада iнфлзiндеi
 стрьине; дар дo Оравiа, Mexadia, Ре-
 шава, — зnde ка шi 'n челе превъмiте
 греко-ресъритенii сьнт пьмаi ромъни —
 тот ce азde дoкь лiтва словенеаскь дo-
 връстатъ кь ромъна шi греака, маi алес
 дo Решава, зnde сьнт шi пьдiнеi сьрвi
 шi machedo-ромъни ворьиторi маi тьлт
 гречеще. Афаръ de ачестеа маi сьнт
 кьтева сате дo dieдеса Вершедо-Карап-
 севешълъi каре кь маi пьциn локьиторi
 сьрвi ce пьтеръ дoтре челе ромънещi
 шi тотъш дo бесерикъ шi скoлъ ле do-
 тнеще лiтва словене-сьрвь; — Акoъ
 фpaдiлор сь аръикьм окiи шi 'n dieдеса
 Timiшоrei! Аста e пьлтрь поi маi de
 тот pierдвтъ! Есемпле de ачi пь воiъ
 сь адьк, кь'съ пьлтмерате, шi 'mi сьнт
 пpьпгредошъторе, чi въ спъn — ла чеi
 че пь щiдi — кь маi mare пьдрептате
 никьриi пь вецi аола сь ce факъ ромъ-
 нилор ка ачi. De кьтева opi азiиъ кь

саѣ ши плънс, ротънѣ дѣн вѣле локъри
ла епископъла ши консисторѣла дѣн Тимѣ
шора асвпра лимбѣи словено-сървещѣи дѣн
кареа съот сѣлѣи еѣ дѣн всерѣка де сѣне
фъкътъ ши 'нзестратъ а аскълта пре
лънгъ челелалте черѣмонѣи кѣар ши съота
евангелѣи, ѣар прѣочѣи лор дѣн скѣлъ а
дѣвѣца шѣингеле прескрѣсе ши че е маѣ
мълт а се адъпа къ лалтеле дѣвѣце-
тѣреѣ крестѣне тот дѣнтрѣ ачеа лимбъ
лор ши пѣрѣнѣлор лор некъпоскътъ (ши
аста пѣрмаѣ пѣнтрѣ къ аша а фост пѣн'
акъм обѣчеѣла сав към зѣкъ вѣнѣ зъкопѣла
адѣкъ леѣеа кареа прѣн дѣнтрѣдѣчерѣа
врезѣеѣ повтѣдѣ се стрѣкъ!!) дѣсѣ макрѣ-
теле лор нѣ прѣдѣсерѣ пѣн' акъм нѣчѣ
чел маѣ мѣк фрѣот.

(Ва зѣрма.)

Н О Р О К Ъ Л.

Дѣнтр'о зѣ ла а теа зѣнъ
Ток! ток! ток! аѣд вѣтънд.
Дѣнтрѣвѣ: тѣ еѣи Елензѣнъ,
Дѣндрѣашѣла теѣ чел вѣнд?
— Ва нѣ нѣ! еѣ сънт порокъла!
Вѣѣ ка съ те ферѣческ.
Азѣ те кавт дѣн тот локъла
Шѣ авѣа къ те гѣсеск.
— А! пороаче, катъ вѣне.
Поате нѣ тѣ кадѣ не мѣне.
— Нѣ тѣ 'ншел еѣ нѣчѣ одагъ:
Гласѣла тѣѣ 'мѣ е къпоскътъ;
Дар фѣинѣа та чѣсдагъ
Съ о вѣд де мълт ам врѣт,
Азѣ зѣн пѣтърѣѣ, ом шарѣ,
Тот де мѣне фаворѣт,
Дѣмѣ сѣзѣеа къ нѣме п'аре
Ал тѣѣ талант осевѣт.
— А! пороаче, катъ вѣне,
Ел п'а фѣ ворѣт де мѣне.

— Авд к' а та конѣнѣнѣдъ
Патѣмѣле н'о рѣпеск.
Дореск с' авем къпѣнѣнѣдъ:
Не поедѣ еѣ дѣи ѣвбеск.
Ам невоѣ де о одѣ
Пѣнтр' зѣн домм ал теѣ ѣвѣт.
Фѣмѣи о към е маѣ де модѣ
Шѣи тѣ оѣѣ фаче ферѣчѣт.
— А! пороаче, терѣдѣ къ вѣне,
Нѣ тѣ къмперѣ тѣ не мѣне.

— De! de! de! еѣ шѣѣ преа вѣне
Къѣетеле че прѣд аѣ.
Омѣленѣи ка дѣ ал де тѣне,
Мълѣдѣи не геадѣ еѣ дѣи даѣ.
Къмпѣрѣреа ши вѣнзѣреа
Мълѣт лѣмѣ аѣ спѣкълат!
Дѣнзадѣр тѣ фачѣ черкареа
Сѣнѣр съ рѣмѣи кѣрат.
— А! пороаче, терѣдѣ къ вѣне,
Нѣ'мѣи вѣнд къѣетѣла ла тѣне.

— Дар дескѣде мѣи зѣна, драче!
Воеск ка съ те сѣрѣт.
Азѣ ам гѣсѣл а те фаче
Ом дѣн лѣмѣ къпоскътъ.
Шѣи къ фѣр' де мѣне 'н лѣмѣ
Омѣл есте не'нсемпат;
Нѣчѣи о славъ нѣчѣи зѣн пѣмѣ
Фѣрѣ воѣемѣи нѣ с'аѣ дат.
— А! пороаче, терѣдѣ къ вѣне,
Н'аѣцент пѣмѣ дела тѣне.

— Мѣ дѣк; дар съ шѣи, конѣле,
Къ мълт аѣ съ те къѣнѣи;
Дѣн а тале скѣрте зѣле
Норѣк пѣрмаѣ дѣнтѣлѣнѣдѣи.
Дѣн вѣчѣи нѣѣ съ аѣвѣи авѣре,
Постѣрѣи, орѣдинѣ, чѣнстрѣи,
Кѣре Молдовѣнѣла чере
Негѣндѣндѣ ла дѣнѣосѣрѣи.
— А! пороаче, терѣдѣ къ вѣне,
Шѣѣ къ астеа нѣ с' де мѣне.

G. Cion.